

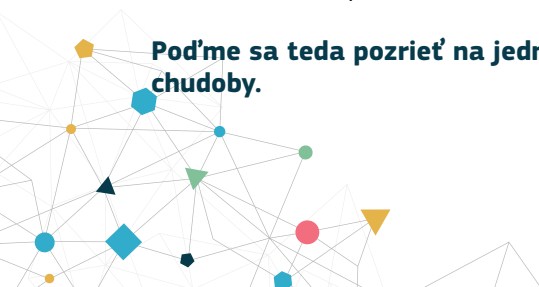
Existuje v mojej obci energetická chudoba? Kde sa koncentruje a nakoľko je závažná? Koho postihuje najviac? Ktoré určujúce faktory sú najvýznamnejšie?

Varovné signály možnej prítomnosti energetickej chudoby môžu prísť odkiaľkoľvek. Môže to byť informácia od sociálnych služieb o značnom počte domácností, ktoré žiadajú o pomoc z dôvodu veľmi vysokých nákladov na energiu, alebo ste si možno len prečítali národnú správu o energetickej chudobe a máte podozrenie, že sa to môže týkať aj vašej obce. **Diagnostika** je prvým krokom v sérii plánovaných akcií, ktoré zahŕňajú úsilie o zmiernenie energetickej chudoby, a je zásadná pre pochopenie základných príčin.

Poradenské centrum pre oblasť energetickej chudoby navrhuje **7 praktických krokov na pomoc obciam v ich úsilí začať analyzovať a riešiť energetickú chudobu** bez ohľadu na geografické, kultúrne a ekonomické prostredie. Tieto kroky môžete použiť ako kontrolný zoznam alebo návod, pričom pokojne začnite tými, ktoré sú pre vás najrelevantnejšie. Jadro metodiky možno prispôbiť kontextu a použiť ako podporu pri vytváraní rozsiahleho súboru opatrení alebo môžete zahrnúť otázku energetickej chudoby do vašich existujúcich plánov v oblasti klímy a energie. Na konci tejto prvej fázy budete mať k dispozícii úplnú správu o „miestnej diagnóze energetickej chudoby“, ktorá vás efektívne podporí nielen pri plánovaní a vykonávaní opatrení, ale aj pri zapojení širšej siete zainteresovaných strán na základe konkrétnych dôkazov.

Podme sa teda pozrieť na jednotlivé kroky diagnostiky energetickej chudoby.

7 praktických krokov na diagnostiku energetickej chudoby – vzdelávacia príručka Poradenského centra pre oblasť energetickej chudoby

Kontext a koordinácia

1. Krok – Pochopte komplexnosť energetickej chudoby

Ciel':

Pochopiť tému do väčšej hĺbky

Začnite tým, že si spravíte celkový prehľad o tom, ako sa energetická chudoba prejavuje v obci. Preštudujte si, čo je energetická chudoba, aké má príčiny, čo ju podporuje, aké sú jej následky a čo je v stávke, keď ide o diagnostiku tohto problému. Počas výskumu nájdete rôzne publikácie a vzdelávací materiál, ktorý môže byť v jednotlivých štádiách užitočný.

Aktivita:

Vytvorte si zoznam všetkých dostupných zdrojov.

2. Krok – Identifikujte a zapojte zainteresované strany

Ciel':

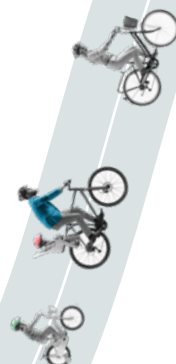
Vytvoriť pracovnú skupinu

Energetická chudoba sa dotýka viacerých oblastí spoločnosti vrátane sociálnej sféry, energetického sektora, bývania, zdravia a životného prostredia. Aby ste mali prístup k rôznym perspektívam, začnite spájať sily s internými (iné oddelenia) aj externými (mimo miestnej samosprávy) zainteresovanými stranami. Pri interných zainteresovaných stranách zvážte vytvorenie pracovnej skupiny zahŕňajúcej viaceré oddelenia, ktorá dokáže do diagnostiky priniesť rôzne technické a sociálne perspektívy.

Pokiaľ ide o externé zainteresované strany, oslovte miestnych expertov, organizácie občianskej spoločnosti, mimovládne organizácie, sociálne služby, družstvá, výskumné centrá, univerzity, energetické agentúry/spoločnosti, banky, investičné fondy, malé a stredné podniky atď., aby ste zistili, aké sú možnosti spolupráce.

Aktivita:

Zmapujte si interné aj externé zainteresované strany a zorganizujte stretnutia na identifikáciu potenciálnych možností súčinnosti.

Od informácií k definícii

3. Krok – vytvorte hypotézu a vykonajte jej analýzu

Ciel':

Doplniť pôvodné postrehy dodatočnými prvkami

Bez ohľadu na to, čo vyvolalo váš záujem diagnostikovať energetickú chudobu, je užitočné vytvoriť si viaceré hypotézy, ktoré môžu doplniť počiatočné pozorovania o dodatočné informácie. V tomto bode budete vychádzať z praktických skúseností a znalostí pracovných skupín so zreteľom na miestne problémy a poskytovanie podpory zraniteľným občanom. Okrem toho to spojíte s informáciami získanými pomocou vykonaného výskumu (1. krok) a vytvoríte súbor hypotéz o možných problémoch, ktoré sa majú preskúmať.

Aktivita:

Vytvorte si zoznam hypotéz a vykonajte analýzu ich spoľahlivosti. Príklad:

Hypotéza: Myslíme si, že v štvrti X môže existovať energetická chudoba v dôsledku nízkej kvality obydľí.

Otázky: O aké problémy s obydľami ide (izolácia strechy, stará budova, starý vykurovací systém atď.)? Prečo nie sú zrenovované?

Podporné informácie: Dostupné.

4. Krok – Definujte informácie, ktoré budete zbierať: relevantné ukazovatele a iné zdroje

Ciel':

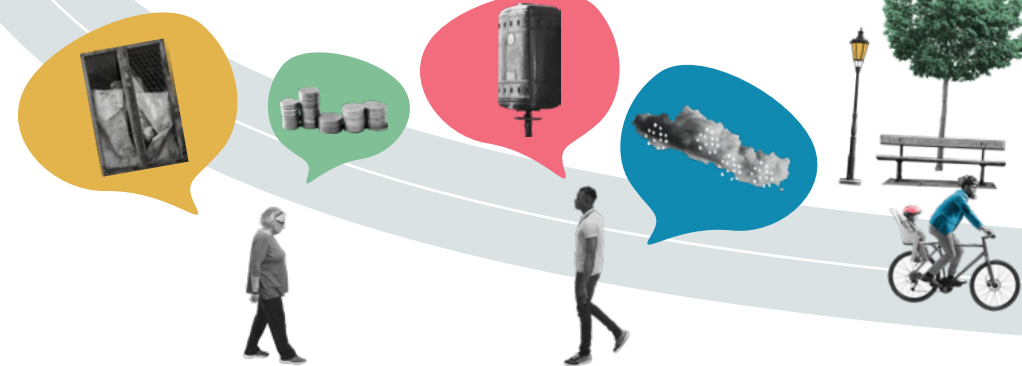
Zmerať vplyv na miestnej úrovni

Ukazovatele sú v zásade metóda monitorovania našej snahy a preto sú užitočné pri usmernení a/alebo prispôbení opatrení, ktoré sa majú vykonať. Vybrané ukazovatele energetickej chudoby by mali zahŕňať kvalitatívne aj kvantitatívne parametre, pričom treba mať na pamäti, že by mali byť vhodné na monitorovanie miestneho vplyvu a poskytovať istú úroveň flexibility a rozmanitosti na zachytenie zraniteľnosti populácie. Mali by zastupovať rôzne aspekty problému a poskytovať informatívne výsledky. Súčasne by sa mala zohľadniť dostupnosť rozpočtu. Vymedziť ukazovateľ, ktorý je reprezentatívny, merateľný a presný, môže byť náročné. Dobrým štartovacím bodom je pozrieť si dostupné súbory 56 ukazovateľov miestnej energetickej chudoby navrhnutých v rámci Dohovoru primátorov a starostov v spolupráci s EPAH.

Aktivita:

Vytvorte súbor ukazovateľov vhodných pre miestny kontext, a zhodnoťte, či môžu byť užitočné pri poskytovaní odpovedí v súvislosti s vašou hypotézou.

Od informácií k definícii

5. Krok – Zozbierajte údaje a dodatočné dôkazy

Cieľ:

Začleniť informácie, ktoré máte k dispozícii

Pri tomto kroku je správny čas na vyhľadanie údajov, ktoré poskytujú odpovede na otázky položené v súvislosti s hypotézami a ktoré možno prepojiť s vybranými ukazovateľmi. Je dôležité overiť si, že údaje rešpektujú určité základné princípy, ako je **geografická distribúcia**. Overené údaje a dôkazy by mali byť dostupné v rozsahu vášho záujmu. Pri odstraňovaní škálovania národných údajov treba byť obozretní, pretože sa môžu vytvoriť nesprávne interpretácie. Dôležitá je aj **distribúcia času**, aby ste si overili, že súbor údajov je dostupný pre rôzne obdobia, a porozumeli tak trendom. Okrem toho je dôležité údaje v budúcnosti aktualizovať, aby ste mohli monitorovať zmeny a zabezpečiť efektívnosť opatrení. A nakoniec nezabudnite na **platnosť a spoľahlivosť**, predovšetkým, ak údaje nezberate priamo vy, ale sú poskytnuté zo strany externých orgánov. Zdroje je potrebné validovať a ubezpečiť sa, že sú spoľahlivé, napríklad sa uistiť, že kvantitatívne údaje boli zozbierané v súlade so štatistickými zásadami.

Aktivita:

Po kontrole existujúcich údajov **zhodnoťte, či potrebujete viac údajov, ktoré môžete získať okrem iného prostredníctvom národných štatistík, prieskumov, rozhovorov a osobitných skupín.**

6. Krok – spracujte všetky informácie a údaje

Cieľ:

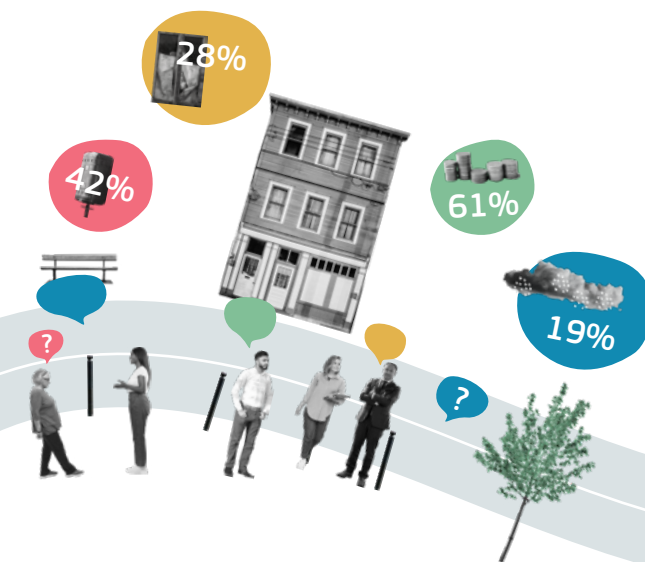
Prepojiť hypotézy, ukazovatele a informácie

Po výbere ukazovateľov a zozbieraní údajov, ktoré ich vhodne reprezentujú, je správny čas na preskúmanie hypotézy stanovenej v 3. kroku. Existuje viac než jeden správny spôsob analýzy údajov. Môžete určiť súbor ukazovateľov a pozrieť sa na ne jednotlivo, porovnať ich medzi sebou alebo ich posudzovať spoločne. **Hypotézu možno opätovne analyzovať** vo svetle nových získaných výsledkov a prebrať v rámci vytvorenej pracovnej skupiny.

Aktivita:

Vytvorte tabuľku s hypotézami, ukazovateľmi a súborom údajov a prepojte každú hypotézu s konkrétnymi ukazovateľmi a súborom údajov, ktoré sú potrebné na jej monitorovanie.

Ukončenie

7. Krok – Definujte vašu miestnu energetickú chudobu a informujte o nej

Ciel:

Uzavrieť prvú fázu, zaznamenať si celý proces a podeliť sa o kľúčové informácie.

Teraz, keď máte k dispozícii všetky rôzne prvky, je čas na uzavretie fázy diagnostiky štruktúrovanou správou, v ktorej sa zaznamená prijatá metodika a vykonané kroky. Vďaka tomu si ľahšie zapamätáte, čo bolo vykonané, a objasní to celý proces externej osobe, ktorá by chcela pochopiť, ako ste pri diagnostike postupovali. Počas tejto fázy potrebujete porozumieť tomu, ako nasmerovať informácie s cieľom zapojiť rôzne publiká, ktoré môžu podporiť navrhované opatrenia. Schopnosť komunikovať je silný nástroj na dosiahnutie zhody, mobilizáciu politickej vôle a/alebo získanie finančných zdrojov. Aby ste to dosiahli, určite si, ktoré kľúčové odkazy chcete odovzdať, a definujte si cieľové publikum alebo publiká.

Aktivita:

Napíšte si návrh správy o diagnostike energetickej chudoby a podeľte sa oň s viacerými zainteresovanými stranami, aby ste od nich získali spätnú väzbu. Určite jednu ústrednú osobu na dokončenie správy a začnite premýšľať nad ďalšou fázou: plánovaním opatrení.

Tento dokument vytvorilo [Poradenské centrum pre oblasť energetickej chudoby \(EPAH\)](#), hlavná iniciatíva EÚ, ktorú uskutočňuje Európska komisia na základe požiadavky Európskeho parlamentu. Obsah vychádza z dokumentu „EPAH Handbook 1: A Guide to Energy Poverty Diagnosis“ (Príručka EPAH 1: usmernenia na diagnostiku energetickej chudoby), ktorý je súčasťou dokumentov „EPAH Handbooks: A Guide to Understanding and Addressing Energy Poverty“ (Príručky EPAH: usmernenia na pochopenie a riešenie energetickej chudoby). Cieľom série praktických príručiek pre miestne samosprávy a odborníkov je pomôcť miestnym samosprávam bojovať s energetickou chudobou a zaisťiť, aby boli sociálne dimenzie energetickej transformácie riešené efektívne.

Dátum vydania: septembra 2023